

Pünkösd piros hajnalán

Pünkösd piros hajnalán
Mintha új világ nyílna rám.
Nem is egy, ezernyi kereng
Meglobbentve a végtelent

...

Oh pünkösd piros szent csoda,
Ilyet csak Isten álmoda.
Az ember és az égi Láng
Egy lobogás lesz, egy világ.

Egy fény, egy tűz, egy akarat,
Mert a lélek velünk maradt.
Velünk maradt, felénk lobog
És fénylenek a templomok.

Fénylik a föld s a messze ég
S a szívek rajta szerte szét.
Most pünkösd piros hajnalán
Ezernyi emlék száll reám.

A vers szerzője Nagy Miklós, egykori únyi plébános

Önkormányzati munka címszavakban

Utoljára a falu költségvetésének elfogadásakor számoltam be az önkormányzati munkáról. Az alábbiakban az azóta eltelt időszak fontosabb eseményeit foglalnám össze röviden.

A leányvári **vasútállomás környékének parkoló-építési munkálatairól** megszülettek az utolsó engedélyek is. A tényleges kivitelezés részben a márciusi mostoha időjárás viszonyok miatt, részben a kivitelező munkaszervezési problémái miatt csak a napokban kezdődött meg. Ehhez kapcsolódóan a 10-es út melletti buszmegállók és gyalogátkelő áthelyezésekor jelentős forgalomkorlátozások várhatóak. **A Vasút utca a 10-es út felül ebben az időszakban megközelíthetetlen lesz.** Kérem az ott élők türelmét.

Márciusban elkezdődött az idei **közfoglalkoztatási program**. Nagy várakozásokkal néztünk elébe, de sajnos nagy csalódásokkal kellett szembesülnünk. Lényegesen kevesebb pénzből lényegesen több ember foglalkoztatását kell megoldanunk. Tán a legnagyobb negatívuma ennek az évnek, hogy minden érintettet maximum két hónapig foglalkoztathatunk, így nincs lehetőségünk a szívesen és jól dolgozók hosszabb idejű foglalkoztatására.

Több regionális szervezet is Leányváron tartotta kihelyezett ülését az elmúlt időszakban. Nálunk tartotta testületi ülését a megyei német önkormányzat, majd közgyűlését a Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület. Jóleső érzés, hogy Leányvár helyt adhat ilyen rendezvényeknek is.

Aláírásra került az **óvoda nyílászáró-cseréjére** vonatkozó vállalkozói szerződés, majd ezt követően április-május hónapban

megtörtént a kivitelezés is. A külső helyreállítási munkálatok még jelenleg is zajlanak. Ezzel egy időben a másik óvodai pályázatnak hála négy új, korszerű hinta telepítése történt meg az óvoda kertjében. A nyílászáró-csere 3,2 millió forint, a hinták telepítése 3,3 millió forint pályázati támogatással valósult meg.

Elkezdődött az óvodai társulás felszámolása. Kesztyölc, Leányvár és Piliscsév is egyetért abban, hogy mára már nem éri meg a társulást fenntartani, több nehézséggel és semmi előnnyel nem jár már ez a forma. A társulás megszűnését követően Leányvár önállóan alapít és működtet majd óvodát.

Decemberben kezdődött és még jelenleg is tart **a település rendezési tervének módosítása**. Az iparterületen található „gerendaház” telkének jogi helyzetét rendezzük. A tervek módosítását követően az ingatlan a környezetéhez hasonlóan ipari besorolásúvá válik. A településrendezési terv módosításáról szóló előzetes szakhatósági állásfoglalás-kérések minden szakhatósághoz eljutottak, illetve a hozzájárulások zöme meg is érkezett már, jelenleg a második körös egyeztetések zajlanak.

Képviselő-testületi döntés született arról, hogy **az önkormányzat számlavezető bankot vált**. 2013. július 1-től a Duna Takarékszövetkezet a számlavezető bankunk. A számlaszámok változásáról mind a lakosságot, mind a vállalkozásokat tájékoztatni fogjuk: honlapon, újságban és levélben. A váltás következtében az önkormányzat kevesebb banki kiadással és lényegesen rugalmasabb ügymenettel tud majd működni. Ennek a bankváltásnak a hozadéka, hogy többszöri és több banknál tett sikertelen próbálkozásaimat követően a Duna Takaré-

szövetkezet most jelezte, hogy készek egy bankautomata telepítésére Leányváron. Az automata valószínűleg a művelődési háznál kerül elhelyezésre, de a konkrét egyeztetések e témában még előttünk állnak.

Közel két éve zajlik a **Panoráma utca kivitelezőjével a perünk.** Márciusban elkészült az általunk kért igazságügyi szakértői vélemény, mellyel kapcsolatban több kérdés tisztázását kértük a szakértőtől. A szakértői anyag több eddigi felvetésünket igazolja: nem készült el a csatlakozó utak csatlakozó szakasza, nem készült járda földmunka sem, az aszfaltburkolat vastagsága pedig helyenként 38%-al vékonyabb az előírtnál. A szakértői anyag ennek ellenére arra az álláspont-ra helyezkedik, hogy a kivitelezett út értéke mégis megfelelő. Ezt semmiképp sem tudjuk elfogadni. Kértük a szakértői anyag kiegészítését arra vonatkozóan, hogy a vizsgálatokban feltárt hiányosságok és a vonatkozó szabványok összevetésével szerződés-szerűnek tekinthető-e ez a teljesítés. A következő tárgyalási forduló május 30-án lesz.

A tél vége és a tavasz idén rengeteg csapadékot hozott. Ennek következményeként idén is, mint az elmúlt években már igen gyakran, a **Bécsi út melletti ingatlanok egy részét elöntötte a Kenyérmezei patak.** Az ár levonultával Bogár Józseffel, a pilisjászfalui kőbánya tulajdonosával gyalog bejár-

tuk a patak legkritikusabb szakaszát. Bogár úr ajánlatot adott a mederkotrás munkákra, melyet Piliscsévvvel közösen finanszírozva el is kívánunk végeztetni. Az ajánlatot és a költségmegosztást a képviselő-testületek elfogadták. A munka a patak vízszintjének apadását és a patakpart száradását követően meg tud kezdődni. Reményeink szerint ezt követően jelentősen javulhat a Bécsi úti keretek, legelők és szántók árvízvédelme.

Az újság következő számában már reményeim szerint beszámolhatok **három futó pályázatunk** eredményéről (játsszótér, hivatalt-felújítás, óvodabővítés és -felújítás), és mindenképpen bővebben tájékoztatni kívánom a falut a szóbeszéd útján terjedő „**sportcsarnok**” **lehetőséggel** kapcsolatban. Ahhoz, hogy ez utóbbit korrekt módon meg tudjam tenni – tekintettel arra, hogy jelenleg túl sok a bizonytalanság és túl kevés az információ a lehetőségeket tekintve –, először megbeszélést kell folytassak a Magyar Judo Szövetség elnökével, melynek időpontja jelenleg egyeztetés alatt áll. Ezt követően még egy közmeghallgatás is szükséges lehet, hiszen meglehetősen nagy horderejű döntést, döntéseket kell hoznunk a fejlesztés kapcsán, amiből nem szeretném kihagyni a falu lakosságát sem.

Hanzelik Gábor sk.

Polgármester

Pályázatok

Többször visszatérő beszédtema a faluban, hogy miért pont erre vagy arra pályázzunk, hisz lenne más is fejlesztendő. A kérdést pár éve emlékeim szerint talán épp egy testületi ülésen Gáspár Tibor válaszolta meg a legtalálékosabban: a pályázati rendszer mondja meg, hogy mire pályázhatunk (mire van szükségünk) és nem mi döntjük el sajnos.

Ez ellen lehet ágálni, de attól még a rendszer nem fog a kedvünkért megváltozni.

Az új önkormányzati törvény az iskolákat állami fenntartásba tette. Ezt követően az önkormányzatok csak a saját maguk által ellátott feladatok fejlesztésére pályázhatnak. Az óvodák fejlesztése, a játsszótér és közpark, a hivatal korszerűsítése, a foglalkozta-

tás ilyen területek. De még önmagában az sem garancia, hogy pályázhassunk, hogy valami önkormányzati feladat. Utak, járdák építésére, felújítására a 2005-2006 óta nem lehet pályázni a mi régióinkban. Az iskola fejlesztésére utoljára a 2010-es évben nyílt volna pályázati lehetőség. Az, hogy ez akkor nem történt meg, már nem pótolható. Éppen ezért amire tudunk, arra pályázunk.

Két elnyert óvodai pályázatunk (melyekről korábbi cikkeimben már írtam) mellett egy újabbat adtunk be május elején, melynek köszönhetően talán elindítható lesz a bölcsődei ellátás Leányváron. Döntés előtt áll a játszótér és közpark pályázatunk és a hivatal épületének korszerűsítése is, döntés májusban várható. Ezen kívül elkezdtük előkészíteni a Kápolna és környéke rendbe-

tételét célzó pályázatunkat. Amire pedig nem tudunk pályázni, azt kénytelenek vagyunk teljes egészében saját forrásból, az itt élők adóbefizetéseiből megvalósítani. Ilyen a nyárra tervezett Várdomb utcai útépítés és a Kenyérmezei patak Leányvárral határos szakaszának mederkotrása. Ez utóbbi két beruházás több évtizedes problémákat orvosolhat.

Kérem a tisztelt leányváriakat, hogy bizának annyira választott képviselőikben, hogy elhiszik: amennyiben lehetőség nyílik valamit pályázati úton fejleszteni, akkor arra be is nyújtjuk a pályázatot, nem hagyunk kihasználatlanul egy lehetőséget sem, ami előrébb viheti a falut!

Hanzelik Gábor

HATÁROZAT

Leányvár Község Önkormányzata Képviselő-testületének

14/2012.(VIII.30.) önkormányzati rendelete

a köztisztaság fenntartásáról

4.§.

(1) A rendszeres háztartási hulladék elszállításába bekapcsolt területeken június-július-augusztus hónapokban kerti hulladék égetése tilos. A kerti hulladék égetését a hétfő és csütörtök napokon, szélcsendes időben a vonatkozó tűzvédelmi előírások betartásával szabad végezni. A kerti hulladék elégetése előtt a közvetlen lakóingatlan szomszédjait értesíteni kell.

(2) Kerti hulladékot ünnep- és munkaszüneti napokon nem lehet égetni.

**DR. DURÓ ZSUZSA PEDAGÓGIAI – PSZICHOLÓGIAI ELŐADÁSA
AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN**

Május 3-án (pénteken) az Apáczai Kiadó szervezésében vehetett részt iskolánk tantestülete egy helyi, szakmai továbbképzésen.

Hrasztics Gyöngyi, a kiadó szakreferense bemutatta a leg-

újabb kerettanterveknek megfelelően átdolgozott tankönyveket. Vendégként Dr. Duró Zsuzsa PhD, tehetségfejlesztési szakértőt, gyermekpszichológust hívta meg, aki a gyermeki szorongás és annak testi tünetei, az agresszió, a digitális világ hatásai a gyermekekre, az óvoda és iskola közötti átmenet és a továbbtanulás témákat érintette előadásában.

Dr. Duró Zsuzsa igazi klasszikus pedagógus személyiség, aki alsós tanítóként kezdte pedagógiai pályafutását, miközben folyamatosan képezte magát. Jelenleg a Szegedi Tudományegyetemen oktatja a leendő tanárokat. Bárhol dolgozott, mindig a diákok fejlesztésének szolgálata volt a célja Számptalan pedagógiai-pszichológiai témájú publikációja jelent már meg szakmódszertani kiadványokban, többek között az Apáczai Kiadó Tanítás-tanulás c. módszertani folyóiratában is.

A szakmai továbbképzésen elhangzottakból néhány részletet kiragadva szeretnénk Önökkel megosztani a pszichológusnő gondolatait, bízva abban, hogy az esetleges kérdéseikre, kétségeikre választ találnak.

1) Frustráció és szorongás:

„Az iskola nem más, mint a társadalom kicsinyített mása.” A Ranschburg Jenő gyermekpszichológustól származó idézet arra utal, hogy az iskolában éppen azok a folyamatok, szituációk történnek meg és játszódhatnak le, mint a társadalomban. Van itt öröm, csalódás, összefogás, konfliktus, elvárásoknak való megfelelés, munka és játék.

A gyermekek a legkülönbözőbb genetikai adottságokkal érkeznek az iskolába, ezt nevezzük képességnek. A pedagógusok fő célja: mindenkit a képességeinek legmagasabb fokára eljuttatni. Ahhoz, hogy a gyermek mit tud kihozni saját képességeiből, hozzájárulnak a környezeti hatások (család, intézmények és a kortársak hatásai) is.

A tanítás és a tanulás egyik fő kérdése: hogyan tudja a pedagógus a gyermekek érdeklődését felkelteni és minél tovább fenntartani? Az elsős kisdíák még nagyon lelkes, várakozó az iskolával kapcsolatban. Ha a tanulókat kellőképpen motiváljuk, ha kellően magas a szülők és a tanárok elvárása a gyermek teljesítményét illetően és megfelelő a jutalmazás, a dicséret is, az megnöveli a gyerek teljesítőképességét. Ha rendszeres az iskolai sikerélmény, és ha pozitív a család iskolához való hozzáállása, érdeklődése, akkor a gyermek kiegyensúlyozott teljesítményre lesz képes. Fontos, hogy otthon őszinte legyen az érdeklődés a gyermek iskolai dolgai iránt, így elmondja élményeit. Viszont ha azt érzi, hogy a „Mi volt ma a suliban?” kérdés már csak rutinszerű, és igazán nem is hallgatják meg őt, egy idő után csupán egy szóval fog felelni: „Semmi”.

A szülőknek időnként azonban túlzott elvárásaik vannak a gyermekükkel szemben, azaz sokkal többet várnak tőlük, mint amit képességeik megengednek. Ide sorolhatjuk az esetleges túlzott iskolai teljesítmény elvárását, a számtalan különórát, az olyan sportot, tevékenységet, melyre a gyermek nem képes vagy nem alkalmas. Mi lesz ennek a következménye? A gyermek nem motivált lesz, hanem frusztrált. A teljesítménykényszertől meg nő benne a stressz, ez pedig akár testi tüneteket is okozhat:

- rágja a körmét: „rágódik valamin”. Ha a körömrágás már kóros, szinte biztos, hogy a gyermek szorong.
- tikkelés: önkéntelen rángások, mozdulatok.
- folytonos hasfájás, hányás, esetleg láz, akkor is, ha szervi baja nincs: ezek egyfajta elhárító mechanizmusok. Akkor szűnnek meg, ha a szorongást kiváltó ok már nem áll fenn. Például ha az óvodába, iskolába indulás előtt jelentkeznek ezek a tünetek, de elmúlnak, amint bizonyossá válik, hogy aznap otthon maradhatnak, biztosra vehetjük, hogy szorongásának oka az óvodával, iskolával kapcsolatos.
- éjszakai bepissilés (az egyébként szobatiszta gyermek esetében)

Ha folyamatosan figyelmeztetjük ezekre a viselkedésekre (pl.: „Ne rágd a körmöd!”), a probléma attól még nem szűnik meg! A gyermek ilyenkor egész egyszerűen tünetet vált. Tehát lehet, hogy a figyelmeztetések hatására már nem fogja rágni a körmét, de gyakrabban fog fájni a hasa. Érdeemes ezekre is odafigyelni.

Említettük már, mit válthat ki a gyermekekből a túlzott elvárás. Természetesen az sem jó, ha nincsenek elvárások vele szemben, mert akkor biztosra vehető az alulteljesítés. Tehát hiába tudna, nem lesz, ami teljesítményre ösztönözze, ezért inkább rendet-

lenkedni kezd az órán, és beindul a mókuskerék. Tehát fontos, hogy a gyermekeket és a képességeiket jól ismerjük, elvárásaink ennek megfelelően reálisak legyenek velük szemben!

A szorongás megjelenésében nemek közt is van különbség, hiszen másképp neveljük a fiúkat és másképp a lányokat. Ha egy kisfiú sírni kezd, azt mondjuk neki: „Ne sírj, katonadolog!” vagy „A fiúk nem sírnak!”. Pedig így bennük marad és felgyülemlik a feszültség. A lányok gyakrabban hisztiznek, így oldják a feszültséget.

Mondhatjuk, hogy „a gyermek a család tünete”, azaz minden leolvasható róla, a viselkedéséből, a tüneteiből, a rajzaiból, ami a környezetében történik. Azért, hogy a gyerekeket megérthessük, és ha baj van, azt kellő esetben orvosolhassuk, fontos az intézmények és a család közötti őszinteség és információcsere. A legfőbb negatív hatások, melyek szinte borítékolhatóan az iskolai teljesítmény romlását eredményezik: a válás és egy közeli hozzátartozó halála. Ezekben az esetekben különösen fontos, hogy a pedagógusok és a szülők őszintén együttműködhessenek, hogy egymást partnerként kezeljék – a gyermek érdekében.

2) Mikor lesz sikeres egy gyermek?

Annak, hogy elégedettnek érezhessük magunkat, hogy önbizalmunk legyen, több feltétele, lépcsőfoka van. Ez az ún. Maslow-piramis. A szükségletpiramis legalján a biológiai szükségletek állnak. Például, ha a gyermek éhes, szomjas vagy vécére kell mennie, addig nem fog tudni a tanulásra figyelni, míg ezek fennállnak. Ezért is fontos a reggeli pár falat étel és a folyadék, melyek az agyműködés beindulását is elősegítik. Ha ezek kielégítésre kerültek, csak akkor érhetjük el a következő szintet: „érezzem, hogy szeretnek” (családban és az óvodában, isko-

lában is). Ha ez teljesül, akkor érezzük magunkat biztonságban – fizikai és lelki értelemben egyaránt. Ha biztonságban tudjuk magunkat, kialakul az önbizalmunk.

Azok az emberek lesznek sikeresek és jó teljesítményre képesek, akiknek van megfelelő önbizalmuk. Az énképe azonban nem mindenkinek reális.

Természetes, hogy minden szülőnek a saját gyermeke a legszebb, legokosabb, legügyesebb. De ha otthon csak ezt hallja, és az iskolában kiderül, hogy bizony vannak mások, akik talán okosabbak, ügyesebbek, akkor a gyerek csalódní fog önmagában, és zuhanni fog a teljesítménye. Nagyon fontos, hogy a kudarcot már a kisgyermek is megismerjék, ehhez fokozatosan hozzá kell szoktatni őket!

Akik alulértékelik magukat, önbizalom hiányában szinte biztos, hogy nem fognak olyan eredményeket elérni (nem csak az iskolában, más területen sem), mint amire különben képesek lennének. Ez az ún. Pygmalion-hatás, az önmagát beteljesítő jóslat. Viszont ha elhitetem valakivel, hogy ő valamire képes (persze ne lehetetlen dologról legyen szó), akár 30 %-kal is megnőhet az illető teljesítménye. Láthatjuk tehát, hogy itt is érvényes a mondás: keressük mindig az arany középutat, és legyen énképünk, önértékelésünk is reális, akkor nem fogunk nagyot csalódní.

3) Agresszió és mintakövetés:

A kisgyermekek utánzás útján tanulnak: így sajátítják el az anyanyelvet éppúgy, mint a viselkedési mintákat. A kezdeti életszakaszban (de még utána is) a szülő a minta, a referencia személy. A minta pedig rögzül a gyerekben, azt teszi, amit szüleitől lát és hall. Az, hogy ki és mi lesz belőlünk, nagymértékben függ attól, kit/mit utánzunk, és

függ a környezeti hatásoktól is (pl. az intézményekben milyen hatások érnek, mit tanulunk a kortársainktól). Ezért nagy a felelősségünk abban, milyen példát közvetítünk a gyerekek felé! Ebben sokat segítenek a mesék és a beszélgetések.

Milyen hatással lehet ránk a médiából áradó agresszivitás?

Amikor egy filmben vagy rajzfilmben az agresszor lesz a pozitív hős, a gyerekek, akik még gyakran valóságosnak vélik a látottakat, azonosulnak ezzel a hőssel, utánozzák az ő viselkedését. Gond akkor jelentkezhet, ha a kicsiknek nincs lehetőségük a látottakat kibeszélni, illetve megbeszélni, a felhalmozódott információk félelmet kelthetnek bennük. Ennek egyik jele lehet, ha a gyerekek lefekvéskor húzzák az időt: még inni, enni, játszani, vécére menni stb. szeretnének. Félnék egyedül maradni, elaludni, hiszen az éjszaka a kicsik számára különben is egy misztikus világ. Ezért fontos figyelembe vennünk a képernyő jobb alsó sarkában a sárga karikával jelzett számokat, melyek arra utalnak, mely életkorú gyerekeknek ajánlják, illetve nem ajánlják az adott műsorokat.

Mai felgyorsult világunkra jellemző az ingergazdag környezet: minden színes, hangos, vibráló, csak úgy özönlnek az információk, akár egyszerre több csatornán is, és nekünk mindehhez még nem is feltétlenül kell felkelnünk a székünkéből. Mindent készen kapunk a televízióból, az internetről, a telefonunkról. Ez egyrészt kényelmes, másrészt pedig veszélyeket rejt magában, hiszen ez az ingergazdagság, a folytonos és gyors információáradat az, ami szintén hozzájárul a bennünk és a gyermekekben felhalmozódó feszültséghez. Mi magunk is felgyorsulunk, vibrálunk. Nem véletlen, hogy a 2-3

éves gyermekeknek szánt rajzfilmek lassab-
bak.

Az agresszió megjelenési formái:

- fizikai (tettlegesség)
- verbális: szóbeli bántás, sértés; ide tar-
toznak a gúnynevek is
- lelki: fizikálisan nem bántom a másikat,
de irigy vagyok, féltékeny, undok, stb.
- rejtett: ez a zsarolás. Azért különösen ve-
szélyes, mert lehet, hogy hónapokig nem
derül rá fény. Mindig a nagyobb zsarolja
a kisebbet, illetve az erősebb a gyengébb-
bet.

4) A virtuális világ hatásai a gyermekekre

A televíziót, a számítógépet anélkül ke-
zelik már egészen kicsi gyermekek is, hogy
tanítottuk volna nekik. Egyszerűen ellesik a

felnőttektől, és mivel ebben a világban nő-
nek fel, teljesen természetes lesz számukra
ezen eszközök használata. Ezt elkerülni
minden bizonnyal nem tudjuk, de azt leg-
alább fontos lenne betartani, hogy mindenki
az életkorának megfelelően használja őket.
Határozzuk meg, hogy mire és mennyi ideig
használhatja a gyermek akár televíziót, akár
a számítógépet! Az interneten való keresgél-
és például nagyon hasznos egy-egy kutató-,
illetve gyűjtőmunkánál, azonban minden-
képp figyelemmel kell kísérni, milyen olda-
lakat böngésznek a fiatalok.

Következő számunkban folytatjuk! A 2.
rész témái: óvoda-iskola átmenet, továbbta-
nulás hat- és nyolcosztályos gimnáziumban.

Misik Hajnalika

Dalosaink Pusztavámon énekeltek

A Magyarországi Német Ének-, Zene- és
Tánckarok Országos Tanácsa szervezésében
2013. április 13-án tartották meg a VI. Or-
szágos Kórus Találkozó/2013 c. rendez-
vényt, melynek keretében a résztvevő kóru-
sokat minősítették.

A márciusi téli ítéletidő után egy napsü-
tötte szombat délelőttön panorámás autó-
busszal utaztunk a pusztavámi kórusminősít-
ő dalos találkozóra. Az autóbusz Csolnok
felé vette útját, ahol a Wagenhoffer Asz-
szonykórus dalosai csatlakoztak hozzánk.
Tatabánya – Környe – Bokod útvonalon ér-
keztünk a vendéglátó községbe, Pusztavám-
ra, amely Tatabányától 25, Mórtól pedig, 8
km-re található. Fejér megye É-Ny-i csücs-
kében, a Vértes hegység vonulatában, festői
erdős környezetben fekszik a rendezett tele-
pülés.

Az út során a mélyebb fekvésű árok-
szakban az utolsó hófoltokat koptatta a ta-
vaszi napsütés. Belvizekkel tarkított veté-

sek, rügyező erdei fák között, kátyús útsza-
kaszokkal tarkítva zötyögött a kényelmes
autóbusz. Utunk a bokodi hőerőmű mellett
vezetett el, ahová tavaly nyáron nagyméretű,
„kockás” kamionokkal szállították el a
vasútvonalunk felújításakor kivágott akác-
rönkök felszeccskázása révén nyert több ton-
na fűtőanyagot.

A falu bejáratánál sárga mellényes pol-
gárőrök irányították az autóbuszt az iskola
felé. A csoportok tagjai az iskolai osztály-
termekben ölthették fel díszes ruháikat, má-
sok meg az utolsó közös éneklést gyakorol-
ták. A rendezett iskola folyosóin a tanulók
eredményeit igazoló oklevelek, képek köze-
pette egy paraszti lakásbelső makettje emlé-
keztetett a régmúltra. A folyosón svédasztal-
os módon sajtos pogácsa és kávé várta a
vendégeket. Kérdéseim az iskola hagyó-
mányápolására irányultak volna, de mivel a
négy készséges „háziasszony” egyike sem
volt tanítónő, rövid beszélgetésünk a lakos-

ság falun belüli nemzetiségi megoszlására korlátozódott.

Mivel családjunk egyik felmenője (Eifert) Pusztavámra került és először jártam a településen, a falu múltjáról, történetéről érdeklődtem. A faluközpontban épült művelődési ház könyvtári részlegében Böcskei Ferencné könyvtáros készséggel kalauzolt a német nyelvű és a helytörténeti könyvek könyvespolcához. A helyi újság, a Pusztavámi Krónika négy példányát kaptam ajándékba a kedves könyvtáros hölgytől. Ezekben lapozgatva képet kaptam a falu egy-egy eseményéről, ünnepeiről, hétköznapijairól. Ezekből válogattam egy csokorra valót, jó részt azzal a szándékkal, hogy a kérdésköröknek a mi településünkön is lehetne aktualitása. A reprezentatív, fekete-fehér nyomással, fényes papíron készülő „krónikát” nagyobb települések is megirigyelhetnék. Az ez évi első lapban a polgármester úr évértékelője kiegészítéseként a képviselők is beszélnek éves munkájukról, és kilenc helyi lakos is elmondja véleményét az óévről és az újról kívánságairól.

Az óvodában és az iskolában minden évben megrendezik a nemzetiségi hetet – írja Stettner Attila nemzetiségi képviselő. Az ideje, februári nemzetiségi hétről gazdag képanyaggal készült tudósítás a „krónikában”. 2012 falunapján felavatták a „svábok emlékkövét”. Beszámolót olvashatunk a népes tánccsoport életéről. Az elmúlt évben 18 szereplésük volt. Olvashatunk a Pusztavámi Német Nemzetiségi Fúvószenekar évadzáró koncertjéről. A zenekar 2005-ben alapította az „Év Támogatója” díjat, amelyet minden évben átad az arra érdemesültnek (emléktábla és vándorserleg).

A pusztavámi helytörténettel értékes, tudományos publikációk is foglalkoznak, amelyeknek antikváriumi beszerzése a

könyvtár helytörténeti gyűjteményét tenné értékesebbé. Ezek sorából: Paul Flach: Zur Vergangenheit von Pusztavám, 1978; Wendel Hambuch: Der Weinbau von Pusztavám, 1981; Adam Wittmann: Die Mundart von Pusztavám, 1942.

A vegyestelepülésű Pusztavám első telepesei Vas, Sopron és Moson megye evangélikus németjei voltak. Ők 1715-1746 között kerültek a térségbe. A burgenlandi Nickelsdorfból/Miklósfalva és a magyarországi Ragendorfból/Rajka jött az első német telepesek zöme. A kezdetekkel egyidőben Szlovákiából és Észak-Magyarországról szlovákok is érkeztek a településre. A második nagy Schwabenzuggal sokan érkeztek a katolikus Bajorországból.

A homogén, zárt faluközösség az elmúlt század 40-es éveinek második felére megszűnt. A falu lakóinak 40%-át kitelepítették Németországba, helyükre szlovák és magyar telepesek érkeztek. A szénbányászat fejlesztésével az ország különböző vidékeiről bányászok kerültek a községbe, köztük brenbergi németek is. Pusztavám ma két-nemzetiségű község, dominánsan németekkel (60%). Az 1945-ig meglévő paraszti közösség a szénbányászat térségi fejlesztésével, majd később a centralizált ipari nagyüzemek részlegeinek vidékre telepítésével folyamatosan oldódott, majd megszűnt. Az egykor híres „Zirfandler”, későbbi nevén „Tausendsüss”, a közismert ezerjő helyett, a széntermelés volumene mellett az ipari termékek nagytömegű gyártása vált meghatározóvá (Ikarus autóbuszülések, festékek, faimpregnálók, parketta és egyéb faárúk). Pusztavám Székesfehérvár és Dunaújváros után Fejér megye legiparosodottabb települése lett. A rendszerváltást követően a foglalkoztatás jelentősen beszűkült. Napjainkban a térség egyetlen szénbányája még termel Pusztavámon.

E kissé elkanyarodó és hosszas bevezető után térjünk vissza a kórustalálkozónkra. Az iskolai átöltözés és szépítkezés után a parkosított, szép környezetben lévő óvodában kaptunk önköltséges, jóízű, egytálételes ebédet. Az ebédet követően mind a hat fellépő kórusnak biztosítottak 15-15 percnyi színpadi „beéneklési lehetőséget”.

14 órakor a magyar és a magyarországi németek himnuszának eléneklésével kezdődött a program. Merktz László polgármester úr és Gerlinger Tibor, a német önkormányzat helyi elnöke köszöntötte az énekkarok minősítésére érkezett zsűri tagjait, a fellépő énekkarok vezetőit és tagjait, valamint a közönséget. Kreiszf Ferenc úr a Landesrat nevében köszöni meg a községnek a szervezőmunkát és a vendéglátást, majd sikeres szereplést kíván az énekkaroknak. Hangsúlyozza az énekkari találkozók fontosságát, majd ismerteti a zsűri értékelő szempontjait (szöveg érthetőség, kiművelt éneklés, zenei kíséret minősége, a dalok eredetisége).

Sajnálattalunkra kórusunk harmadik minősítésén sem kapta meg a maximális értékelést. Ezúttal is – immár harmadjára – ezüstminősítést kapott énekkarunk, amelyhez gratulálnunk kell. Az énekesek leányvári viselete nem hagyott kívánni valót maga után. Szépek, elegánsak voltak a kikeményített szoknyák, kötények, ingek és kontyok. Ta-

lán a „leányváriasabb” dalokat, jobban értékelte volna a zsűri. A nagyméretű színpadon a kisebb létszámú kórusok hangereje kevésbé érvényesült, dalaik visszafogottabbnak tündek. Köszönet és elismerés jár a kórusnak a hosszú készülődésért, a sok próbáért és szereplésért. Szabadidejüket és egy hétvégéjüket áldozták a szereplésükre.

Visszatetszést váltott ki a zsűri szakmaisága, amikor az érdekes szereplését aranyminősítéssel értékelte. Megfogalmazásra került, hogy a népes „Rosenbrücke” énekkarnál azt is tekintetbe vették, hogy most első alkalommal vesznek részt minősítésen.

A másik három aranyokleveles minősítéshez nem fér kétség. A házigazda pusztavámiak, a kecskédiek és a csolnokiak programját a közönség is a legnagyobb tapsal fogadta. A 15 fős csolnoki Wagenhoffer kórus kiművelt énekléssel, zenei kíséret nélkül adta elő programját. A szóló énekesek szereplése is imponáló volt. Gratulálunk énekes szomszédainknak.

A kecskédiek éneklése is imponáló volt. Az ő programjuk a Die Kätschka Madel, die san so nett c. szép helyi dallal kezdődött. Díszes, szép viseletükben erről a helyszínen is volt benyomásunk. A Fietapandl (kötény masni) is, és a dallam is a helyén volt. A mappákat csak dísznek használták. Énekeik fejből és szívből jöttek. Mappakomplexusomra azt a profán választ kaptam egyik szépségüktől, hogy „az nagyobb biztonságot ad a színpadon”.

A kecskédiek kapcsán szólni kell Zetisch Katalin és Ferenc Edelweiss c. reprezentatív daloskönyvéről, amelyben 141 népdalt gyűjtöttek a dunai svábság Kecskéden is ismert dalkincséből. A dalok megtanulását nagymértékben megkönnyíti, hogy a kottákon kívül a 141 szebbnél szebb ének zenei felvételét is mellékeltek a könyvhöz.

Minden nemzetiségi dalkör alapkönyvei közé sorolom e sokoldalú és nívós kiadványt.

A házigazda pusztavámiai népes kórusa is nagy tapsot és aranyoklevelet kapott. A 17 tagú dalkör énekeit két harmonika kísérte. Dalaik eredetiek és jól előadottak voltak. A 8 hölgy és 9 férfi hangja tisztán és karakteresen szólt. A szép női viselet színgazdagsága vidékünkön kevésbé ismert, díszesebb, mint a mienk. A piros mintás konty, az apróvirágos mellény a szép szoknyákkal sajátságos, egyedül volt.

A móri Ezerjő kórus programjába jól illett volna egy-egy szüreti vagy boros dal. A 19 tagú kórusban a 3 férfihang szinte elveszett. A hölgyek selyemből készült ruhája szokatlan és egyszerű volt. Ők is ezüst okleveles minősítést kaptak.

Az énekkari programok befejeztével, 16 órától a zsűri értékelte a teljesítményeket. A zsűri elnöke Birinyi József igazgató úr, tagja pedig Márkus Miklósné, a Magyar Kodály Társaság elnökségi tagja és Kreisz Ferenc karnagy.

Az elhúzódó értékelésig a különböző énekkarok tagjai a teremben nagy kört alkotva közösen, felszabadultan és vidáman énekeltek. E műsoron kívüli, spontán, vidám dalolás többnyire minden kórustalálkozó hagyományosan sikeres fináléja. A zsűri értékelése inkább a programok átfogó összegezése, mint sem az egyes énekkari teljesítmények részletes értékelése volt. Már késő délutánba nyúlt az idő, amikor autóbuszunk elindult hazafelé.

Kissé fárasztó, de alapvetően szép napunk volt a Fejér megyei szomszédolás. A bevezetőben szóltam a helyi jó nevű fúvószenekarról és táncsoportról. Akár rövid felvezető, vagy záró programként is szívesen vettük volna bemutatkozásukat. A svábok emlékkövénél is szívesen elhelyeztük volna virágainkat. Vélhetően kettőnél több értékelhető német nemzetiségi énekkar is van Fejér megyében. Őket is szeretettük volna megismerni. Bizonyára van magyarázó érvelés, de az ember idősebb korára már változatosabb lesz, és csak oda igyekszik, ahol szebbet, többet nyújtanak számára. Mi már csak ilyenek maradunk, de azért köszönettel vagyunk a vendéglátásért, az apró figyelmességéért, a szervező, előkészítő munkáért, amit azért tettek, hogy jól érezzük magunkat.

Leányvár, 2013. május 6-án

Dr. Szakmár János

Asztalitenisz

Lassan véget ér a szezon és kezd körvonalazódni, hogy csapataink milyen helyezéseket szerezhetnek. Ezekben a fordulókban minden játékosunk kitett magáért és szép eredményeket értünk el.

I. osztály:

18. forduló: Leányvár SE I 11:7 Szomód SE

A bajnokság utolsó helyezettjét láttuk vendégül, és esélyeshez méltóan megszereztük a két pontot. Most nem sikerült mindenkinek a legjobb formáját hoznia, így egy kicsit szorosabb lett a mérkőzés, de a győzelemhez nem férhetett kétség.

Győzelmek: Szikora K. – Szikora B. páros, Szikora B. 3, Szikora M. 3, Jókai Cs. 3, Szikora K. 1

19. forduló: Leányvár SE I 14:4 EDUTUS

Szoros meccsre készültünk, de végül kiütés lett a vége. Az ellenfél derekasan küzdött, ám a mai napon nagyon elkaptuk a fonalat. Az egész mérkőzés magas színvonalú volt, a kilátogató nézők nagy öröme, és megérdemelten nyertünk, még ilyen arányban is.

Győzelmek: Szikora K. – Szikora B. páros, Szikora M. 4, Szikora B. 3, Szikora K. 3, Jókai Cs. 3

20. forduló: Leányvár SE I 10:8 Tase II

A tavalyi kellemetlen vereség után idén mindenáron vissza akartunk vágni a tatabányai ellenfelünknek. Ahogy az őszi, úgy az idei mérkőzésen is szinte minden bejött nekik. Úgy látszik, nagyon érzik a játékunkat, mert más ellen nem tudnak ilyen eredményeket elérni. Most azonban a sok szerencse sem volt elég nekik a győzelemhez. Ezen a napon a nagyobb tudás és a tehetség diadalmaskodott.

Győzelmek: Szikora M. - Jókai Cs. páros, Szikora K. 3, Szikora B. 3, Szikora M. 2, Jókai Cs. 1

II. osztály (Bánffy Domokos beszámolója)

18. forduló: Tata IV. 11:7 Leányvár II.

Nagyon izgalmas mérkőzéseket játszottunk a rivális tatai csapattal. Azt azért hozzá kell tenni, hogy a tatai terem nem fekszik a csapatunk játékanak. A talaj nagyon csúszós és a rugalmassága lassabbá teszi a játékunkat. Sajnos emiatt nehéz meglegelni

az ellenfelet. Több 3:2-es meccset is veszítettünk. Ha ezen javítunk, jóval eredményesebbek leszünk jövőre. Látszik a fejlődés.

Győzelmek: Márton T. – Putz Á. páros, Márton T. 4, Bánffy D. 2

19. forduló: Annavölgy II 6:12 Leányvár II

Az annavölgyiek otthonába látogattunk el, ahol magabiztos játékot mutatva fölényes győzelmet arattunk felettük. Itt bontakozott ki a tudásunk legjava. Mindegyik játékosunknak sikerült meccset nyerni, ehhez külön gratulálunk. Többünk is rekordot döntött a győzelmek számában. Egyértelműen látszott a koncentráció, az odafigyelés és a győzni akarás a játékosok szemében. Csak így tovább, fiúk!

Győzelmek: Márton T. - Szikora Á. páros, Márton T. 4, Szikora Á. 3, Bánffy D. 3, Putz Á. 1

20. forduló: Leányvár II 7:11 Mogyorósbánya

Az annavölgyi győzelem után vérszemet kapva játszottunk egy nagyon szoros mérkőzést azzal a csapattal, amely akár meg is nyerheti a bajnokságot, mert nagyon közel állnak hozzá. Tavaly csak 3 mérkőzésen sikerült nyernünk, de idén Márton Tamás is és Bánffy Domokos is egy meccsel többet hozott és besegített a szakosztályvezető is Dósa Mihály kettő mérkőzés megnyerésével, ami nagyon szorossá tette az összecsapást. Olyan játékosokat sikerült legyőzni, akik a megyei ranglista elején szerepelnek, jó eredményekkel. Látszik, hogy mit tesz egy győzelem, és mire képes a lelkesítés, amit a falutól kapunk. Köszönjük!

Győzelmek: Márton T. 3, Dósa M. 2, Bánffy D. 2

Gratulálunk mind két csapat játékosainak.

Továbbra is szeretettel várjuk a nézőket a hazai mérkőzéseinkre. Az idei **utolsó versenyünk** időpontja **május 9.** (csütörtök) **19 óra.** A nagy sikerre való tekintettel újra lesz **Falupingpong.** Időpontja még bizonytalan, de minden információt megtalálnak majd az érdeklődők a kihelyezett plakátokon és a Leányvári Képűjság oldalain. Űtőt és labdát szokás szerint biztosítunk. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Első alkalommal rendeztünk a Falupingpong keretén belül háziversenyt. Szép számban jelentek meg a versenyzők, kicsik és nagyok egyaránt. Először csoportmérkőzések, majd kieséses rendszer főtáblája és vigaszága követte egymást. A versenybíróság elnöke: Bánffy Domokos II. osztályú Asztalitenisz játékosvezető. Itt szeretnék gratulálni a főtábla és a vigaszág első négy helyezettjének.

Főtábla:

1. Cser Bence Budapest
2. Bartl Zoltán
3. Sztanek Gábor
4. Pifkó Célia

Vigaszág:

1. Izsa Endre
2. Lőte Zsolt
3. Gróf Zoltán
4. Koppány Bence

Köszönjük a részvételt: Leányvár SE.

Szikora Bence

A Leányvári Judo SE története III.

2000

- Az egykori diák, illetve serdülőkorú versenyzők közül néhányan immár a felnőttek között is megmérethették magukat, ahol szintén szép eredményeket értek el. Ebben az évben a felnőtt I. osztály nemzeti bajnokságán Bartl Zsuzsanna 52 kg-ban harmadik lett, Fekete Klára +78 kg-ban pedig egy újabb aranyéremmel lett gazdagabb.
- A felnőtt II. osztály magyar bajnokságán Baumstark Beáta kiváló versenyzésének köszönhetően szintén első helyezést ért el.
- Az év márciusában, Budapesten rendezték a senior magyar bajnokságot, melyen a következő leányvári helyezések születtek: a 31-41 évesek korcsoportjában Turcsányi Antal +100 kg-ban ötödik, míg a 41-51 évesek korosztályában 76 kg-ban Pócsföldi Gábor második helyezést ért el. A nők mezőnyében 45 kg-ban Pfluger Antalné, illetve 65 kg-ban Pócsföldi Gáborné egyaránt aranyérmes lett.
- A juniorok magyar bajnokságán szintén kiváló eredmények születtek: Szigetvölgyi Tamás (Leányvár-Oroszlány) 5., Oláh Szilárd 5., Deák Attila (TFSE színeiben) 3., Sándor Tünde 5., Baumstark Beáta 3., Varga Karolina 3., Bartl Zsuzsanna 5., Fekete Klára (Leányvár-KSI) pedig 1. helyezést ért el.
- Az ifjúsági férfi „A” magyar bajnokságon Bartl György 3., Kupi Zoltán, Rózsa Ádám és Jánoki László pedig 5. helyen végzett.
- Az ifjúsági férfi „B” magyar bajnokságon Horváth Krisztián és Rózsa Ádám harmadik, Kupi Zoltán pedig második lett.
- Az ifjúsági korosztály női mezőnyében Spiegelhalter Noémi és Baumstark Beáta harmadik, Péter Anikó és Jezsik Mónika pedig ötödik helyezést értek el.
- A diák „A” korcsoport lányai közül Steinhöfer Adriána és Gurin Terézia egyaránt a dobogó harmadik fokára állhatott fel saját súlycsoportjában.
- A diák „B” korosztály magyar bajnokságán Spiegelhalter Karina ötödik, Valovics Viktória és Bolyán Anett pedig harmadik helyen végeztek.

- A diák „C” korosztály versenyén Jakab Eszter ötödik, Csernyák Ildikó pedig bronzérmes lett.

A 2000-es év csapatbajnokságainak legjobb eredményei:

- A felnőtt női csapatbajnokságon a Leányvár SE (Péter Anikó, Baumstark Beáta, Varga Karolina, Bartl Zsuzsanna, Vojczek Szilvia, Jezsik Mónika, Fekete Klára) harmadik lett.
- Az ifjúsági férfi csapatbajnokságon a leányvári versenyzők (Bíró Szabolcs, Pócsföldi Gábor, Mogyorós Gábor, Horváth Krisztián, Fodor László, Péntek Zoltán, Witzlenleiter Zoltán, Szikszai György, Bartl György, Kupi Zoltán, Rózsa Ádám, Jánoki László) összehasonlításban a második helyet szerezték meg.

A 2000-es évkönyv már az ország különböző pontjain szervezett diákolimpiák eredményeit is sorolja. Ezen a versenyeken mindenki a saját iskolájának színeiben indult, közülük a Leányvár SE versenyzőit emeljük ki:

Vezér Teofil 5. hely, Deák Attila 2. hely, Vojczek Szilvia 5. hely, Fekete Klára 1. hely, Bíró Szabolcs 2. hely, Horváth Krisztián 3. hely, Bartl György 3. hely, Kupi Zoltán 3. hely, Rózsa Ádám 2. hely, Kupi Zoltán 2. hely, Gurin Terézia 3. hely, Spiegelhalter Karina 3. hely, Ónodi Éva 3. hely, Bankó Brigitta 1. hely, Csernyák Ildikó 3. hely.

Adalékok a leányvári gyárkérmény felújításához

Országunk több vidékén az árválkodó gyárkérmények és rozsdásodó aknatornyok jelzik iparunk energiastruktúrájának teljes átrendeződését. Napjaink ipari magaspítményei jórészt környezetvédelmi, hulladékhasznosítási és távközlési céllal működnek. A községünkben épült egyetlen gyárkérmény is igazolja, hogy a háború előtt a leányvári üzemben igényes technológiával készítették az ipari samott-téglát. A Bécsi út mellett épült, jól látható sudaras kémény történetéről keveset tudunk. Szakértői vélemények alapján 1938-1941 között épülhetett községünk egyetlen ipari műemléke.

A Komárom-Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék múltja és jelene című könyvben a következőket olvashatjuk az egykor volt üzemről:

Nagyobb üzem a mészégető és kőmalomtelep, az Adler H. Ásványórló és Festékáru Rt. leányvári-csévi üzeme, amely 1928-ban alakult, központi irodája Budapest, XIV., Te-

lep u. 50. a. [latt] van. A részvénytársaság vezérigazgatója Adler Alfréd, cégvezetője Vértés Jenő. A telep 1929-ben lett üzembe helyezve s mészkemencéje pedig 1932-ben. A telep üzembe helyezésénél részt vettek Harsányi István és Stampf Károly, a jelenlegi telepvezető. Az üzem kb. 12 embernek ad kenyert, s főleg mészkeőrléssel és mészégetéssel foglalkozik.

Stampf Károly községünk köztisztviselőben álló lakója volt. Egyetlen fia meghalt, unokája külföldön él. Telepvezetői munkája mellett részt vett a község közéletében is. 1946. december 29-én megválasztották a helyi római katolikus iskolaszék világi elnökének. A svábság 1946. évi kitelepítése utáni általános bizonytalanságban a tanítás újrarendítése, az iskola további sorsa, a hiperinfláció ezernyi nehézsége az ő életében is az emberpróbáló nehéz döntések időszaka volt.

1982. június 20-án a megyei Dolgozók Lapjában egy riport készült vele. Így emlékezett az üzemindítás időszakára:

1928 szilveszter éjszakáján volt a próbaüzem. Eleinte idegenkedtek a falu lakói az üzemtől, aztán örültek. Primitív körülmények között dolgoztunk. Telepvezető, lakatos, pénztárnok, villanyszerelő voltam egy személyben. Majd felépült az alagútkemence, akkor kaptunk egy lakatost, majd később egy irodistát. Emlékszem, egy kecskelábon álló transzformátorral dolgoztunk. Egyik éjjel felkeltek: Károly bácsi, tessék jönni, kiment a furulya! A szomszédból hoztam egy létrát és a zseblámpa fényénél cseréltem biztosítékot. Hát így dolgoztunk akkor. Mészkövet öröltünk, az került a zagyvapálfalvai üveggyárba, meg a kőfaragó- és szobrászipar majdnem csak leányvári kővel dolgozott. Majd a 40-es években tűzálló téglá égetése folyt itt. A háború után szinte mindent előlről kellett kezdeni. Engem megbecsültek mindig, nem volt itt szakmai féltékenység, igyekeztem átadni a fiataloknak, amit tudtam... Horváth Péter akkori üzemvezető így folytatja: Technológiai szempontból sok változás nem történt, csupán felépült egy új üzemrész. Ötvenöt dolgozóval évi 70 ezer tonna őrlemény követ termelünk, ez több mint kétszerese annak, amit Karcsi bácsi idejében 114-en termeltek.

Közkeletű nevén napjainkig is csak MŰKŐ üzemként emlegetik a helybeliek az egykori gyártelepet, amelynek teljes története még helyismereti feltárássra vár.

Ez év első heteiben elkezdődtek az egykori MŰKŐ üzem gyárkéményének felújítási munkálatai. A kémény alapjának vasbetonnal való megerősítése után, sor került a kémény teljes beállványozására, majd felújítására.

Több felszínes szemlélő számára kérdéses lehetett, hogy miért kellett egy használaton kívüli gyárkéményt felújítani? Az építmény tulajdonosa, a helyi székhelyű SZE-NEX Bt., a Vodafone Magyarország Zrt – vel szerződést kötött a kéményen elhelyezett antennarendszer üzemelésére.

A 34 méter magas, felső díszes párkánnyal készült téglakéményről egy részletes szakértői vélemény megállapította, hogy a kémény felső szakasza erősen leromlott, kifejezetten veszélyes állapotban van. A kémény felső részét egy korábbi erősebb szélökés elmozdította, elferdítette. A téglakémények fugázása erősen károsodott és sok helyütt hiányos. Nagy a veszélye annak, hogy a kémény felső szakaszát egy erősebb szélökés ledöntheti. A kémény alapozását az évek során halmozódó fagykárok kikezdték, az is megerősítésre szorul. A teljes külső kéményfelületen – a fagykárok gyarapodását megelőzendő – a kéménytéglák fugázásának felújítása is szükségessé vált. A fagykár a használaton kívüli kéményeknél fokozottabban mutatkozik, mivel a kémények falát nem melegítik fel a füstgázok.

A szakértői vélemény ismeretében a két vállalkozás együttesen a kémény felújítását határozta el. A részletes kivitelezői és engedélyezési procedúra – mint általában lenni szokott – eléggé elhúzódott, amelyben része volt az év elejétől átszervezett közigazgatási eljárásoknak is. A kivitelezésre kiírt versenypályázatot a nyíregyházi Alpin-Salewa Zrt. nyerte meg, és a 16 szöveges és 6 fényképes illusztrációt tartalmazó „téglakémény állapotmegóvási terv” alapján elkezdődött a munka.

Az előző századi kéményépítő mesterek szakmai tudása is elismerést érdemel. A speciális kéménytéglák 14, 21 és 28 cm hosszúak voltak. A téglák homlokzati mére-

te 17x 9 cm volt, és 60, 85, 140 és 220 cm-es kéményátmérőhöz igazodott. A kémény 5 méterenként változó falvastagsággal épült. A kör keresztmetszetű, felfelé sudarasodó kéményttest induló falvastagsága 65 cm, befejező, utolsó szakasza pedig 21 cm falvastagságú. A hét (!) különböző méretű falvastagságot a háromféle téglaméret kombinációival készítették. A kémény belsejében, létrászerűen tartóvasak vannak befalazva, amelyeken belülről fel lehet jutni a kémény tetejére. A kéményttestbe való bejutás az ún. rókatorkon keresztül történik, amely gyorsan megtörtént (3 nap). A nagy teherautónyi rakomány állvány elemet csigán húzták fel az egyre magasodó munkaszintekre. A kémény csúcán, az állványozás befejező szakaszán az állványzat biztonságos rögzítése is nehéz volt. Az állványzatot egy csak e munkákkal foglalkozó szakmai vállalkozás végezte, amelynek elkészülte után a kivitelezést irányító Tóth József mester úr munkatársaival együtt „letesztelte” az állványzat biztonságos voltát, és írásban igazolta az alvállalkozóknak, hogy az állványzat az előírásoknak megfelelően biztonságos.

Az állványzat a kémény építésekor még fából készült, és a biztonsági felszerelések is kezdetlegesebbek lehettek, de jutott idő a befejező kéményszakasz párkányos díszítésére is. E díszítést a felújításnál is eredeti formájában állították helyre. A felújításnál használt könnyűfém-szerkezetű, egymásba illeszthető állványelemek összeszerelése és a kéményttesthez való rögzítése viszonylag

gyorsan megtörtént (3 nap). A nagy teherautónyi rakomány állvány elemet csigán húzták fel az egyre magasodó munkaszintekre. A kémény csúcán, az állványozás befejező szakaszán az állványzat biztonságos rögzítése is nehéz volt. Az állványzatot egy csak e munkákkal foglalkozó szakmai vállalkozás végezte, amelynek elkészülte után a kivitelezést irányító Tóth József mester úr munkatársaival együtt „letesztelte” az állványzat biztonságos voltát, és írásban igazolta az alvállalkozóknak, hogy az állványzat az előírásoknak megfelelően biztonságos.

A munkát végző szakemberek számára nem rendhagyó, hogy esetenként a kéményttest kilengése 20-30 cm is lehet, amelytől a magunkfajta civilek akár tengeri betegséget is kapnának. "Mindent meg lehet szokni" – volt csodálkozásomra az egyszerű válasz. A különös szakmához nagyfokú tapasztalat, megfontolt, türelmes munkavégzés, akrobatikus ügyesség szükséges. A szakmai ismereteket meghaladóan, ők mindannyian ipari alpinista-képzéssel kapnak „jogosítványt” e veszélyes munka végzésére.

A kivitelezési terv négy sűrűn gépelt oldalon sorolja a betartandó, mintegy 80 különböző biztonságos munkavégzést szolgáló törvényt és rendeletet. Minden munkaesemény az építési naplóban rögzítésre kerül, a felhasznált építőanyagokhoz tanúsítványként minőségi bizonyítványok szükségesek. A vasalások, a kéménytestet átfogó acélpántok részletes, méretes rajzok alapján készülnek, az időjárás viszontagságainak kitett fém szerkezetek magasfokú korrózióvédelmét kell biztosítani. A kötelek, hevederek, a felvonószerkezet statikai, érintésvédelmi biztonsága alapvető. Az állványzatot bevizsgált és igazolt földelésméréssel vehetik csak használatba. „Munkavégzés csak felelős műszaki vezető jelenlétében történhet. Szeles és viharos időben a kéményállványra felmenni és munkát végezni tilos” – olvashatjuk a munkavédelmi szabályokat. Még a „hajózás egészségi alkalmassági feltételeiről és vizsgálati rendjét előíró rendelet is szerepel a hosszú felsorolásban. Az ember már-már hajlamos a bürokratikus túlszabályozásra gondolni, de belátható, hogy a veszélyes magasságban egy rossz mozdulat, egy félreértett kérés végzetes baleset okozója is lehet.

A felújítás során a kémény felső részét belülről nagyszilárdságú anyaggal kivakolták. Mindezt kötélén lógva, egy hintaszerű ülőkéről, viszonylag szűk nyílásban kellett elvégezni. Az elektromos meghajtási felvonóláda egy ferde pályán mozgott le- és felfelé. Ezen engedték le a kémény felső szakaszának soronként lebontott tégláit, amelyek gondos megtisztításuk után újra a helyükre kerültek. A márciusi rendkívüli téli időjárás időszakában több napig is szünetelt a munka. A kedvezőtlen szeles, esős napok többször hátráltatták a munkát.

A fiatal csapat Tóth József mester irányításával dolgozott. Orosz János, Mezei István, Szabó András, Fássy Zoltán és Berényi Zoltán egy összeszokott, együttgondolkodó, szorgalmas fiatal csapat benyomását keltette. Az Ő munkájukat a veszély mértékét és a csapatmunka fontosságát illetően leginkább a környékünkön valaha jobban ismert bányamunkához lehetne hasonlítani. Ott is az egymásrautaltság, a bizalom, a jól elvégzett pontos munka garantálta a kölcsönös biztonságot. Az együtt dolgozó bányászok pajtások voltak, és azt tapasztaltam, hogy a szabolcsi fiatalok is érezték egymás iránti felelősségüket. Ők az országunk szegényebb vidékéről jöttek, ahol a munkának viszonylag még nagyobb becsülete van. A nagy tapasztalattal rendelkező közösség szakszerű és jó munkát végzett. Munkájukat figyelve tapasztalhattam az építőipar technikai és technológiai fejlődését és a korszerű anyagokkal végezhető gyors és jó minőségű munkavégzést. A kéménytestet külső felére két lépcsőelemet olyan furatokba préselt, kétkomponensű ragasztóval illesztettek, amely szinte percek múlva porcelánkeménységűvé válva erős illesztést biztosított. A felhasznált falazó, vakoló és fugázó anyagok gyári csomagolású, garantált minőségű, zsákos keverékek voltak. A kész betont az ún. betonpumpa a tetőzeteken átnyúló, távirányítóval működtetett csókígyó segítségével jutatta a helyére.

A szakembereknek az e fajta eljárások és technológiák már természetesek. A külső szemlélő jobban érzékeli e szakmai fejlődést, mert a rokoni segítséggel épített családi házánál a betonkeverő gép már csúcstechnológiának tűnt.

Kuriózumnak számított, hogy a felső kéményttest egyes tégláiból puskalövedékeket is „kioperáltak” a szakemberek. A háború alatt az üzemcsarnokban német hadiüzem volt, ahol a sérült katonai járművek gumijait vulkanizálták.

Ha a gyárkémény sorolni tudná, hogy mit látott megépülése óta, sok helytörténeti esemény válna élővé. Bizonyára többet tudnánk a Szent Jobbot szállító Aranyvonat leányvári fogadásáról, a Bécsi úton terelt elgyötört zsidómenetekről, a bécsi úti háborús öldöklésekről, az állomáson bevagonírozott kitelepített leányvári svábság búcsúzásának fájdalmas részleteiről, a Vasút utca kiépüléséről, a Kálvária-dombi lakópark kialakításáról és napjainkban a vasútállomásunk teljes rekonstrukciójáról.

Kérésemre a kedves fiúk két-három fényképfelvételt készítettek a kémény tetejéről. 34 m magasból így láthatjuk a Dorog és Budapest felé vezető Bécsi út rövid szakaszait és az útszakaszokat szegélyező házakat.

Talán mindennapjaink sűrűsödő gondjait is jó lenne kissé emelkedettebb helyzetből szemlélni, de ehhez olyan bátorságra lenne szükségünk, amellyel legalább a kémény magasságáig eljutunk.

Leányvár, 2013. május 4.

Dr. Szakmár János

Anyakönyvi hírek

Megszületett:

Nagy Zsuzsanna és Fári Csaba János fia, Márton (2013.04.11.)

Születésnapjukat ünnepelték:

Sok boldogságot és jó egészséget kívánunk a március hónapban kerek évfordulót ünneplő születésnaposoknak.

Kollár Frigyesné (60)

Farkas Ibolya (80)

Sok boldogságot és jó egészséget kívánunk április hónapban kerek évfordulót ünneplő születésnaposoknak.

MEGHÍVÓ

A LENA Leányvári Nagycsaládosok Egyesülete ez évben 11. alkalommal rendezi meg 2013. **május 25-én** (szombaton) a „**Mozdulj rá!**” **Családi egészség- és sportnapot** Leányváron.

Amíg a felnőttek az orvosokkal és a tanácsadókkal konzultálnak (**nőgyógyász, bőrgyógyász, természetgyógyászok, optikus, véradás, ÚJDONSÁGKÉNT: LISZTÉRZÉKENYSÉG SZŰRÉS**), az ifjúságnak és a gyerekseregnek sportprogramokkal és színes színpadi műsorral szeretnénk kedveskedni. A reggeli futóversenyek (IDÉN FALUKÖRFUTÁS IS) után a kicsiknek **Manófalva, trambulín és légvár**, a nagyobbaknak **mászófal, KRESZ pálya, gladiátor játék**. A színpadon a **Los Andinos, mazsorett és zumba bemutató, a Kolibri és a Dunakanyar táncegyüttes** műsorai, valamint egy **interaktív mesejáték** az „Elvarázsolt királyfi” címmel.

Reméljük, ebben az évben is úgy gondolják, hogy érdemes már reggel **9 órától** ellátogatni a leányvári művelődési ház és a sportpálya körüli területre.

Minden érdeklődőt szeretettel vár május 25-én Leányváron a LENA Egyesület!

Az egészségnapról bővebben honlapunkon www.lena.hu és a facebookon olvashat.

Impresszum

Leányvári Újság – Leinwarer Zeitung – Leányvár község lapja – Megjelenik minden hónapban – Lapzárta: minden hónap ötödikén – Kiadja: Piliscsév – Leányvár Körjegyzőség Leányvári Kirendeltsége – Sokszorosítás: FÉBÉ Kft. – Megjelenik 260 példányban – Főszerkesztő: Misik Hajnalka – Szerkesztő: Dr. Szakmár János – Hirdetésefelvétel a Polgármesteri Hivatalban – Hirdetések árai: egy oldal 12.000 Ft + Áfa, fél oldal 6.000 Ft + Áfa, negyed oldal 3.000 Ft + Áfa. Lakossági apróhirdetések közzététele ingyenes. Tördelés: Mihelik István – www.miev.hu

Elérhetőség: leanyvariujsg@freemail.hu. Észrevételeiket, kérdéseiket a Polgármesteri Hivatalban elhelyezett gyűjtőládán, valamint a Leányvári Újság e-mail címén keresztül juttathatják el a szerkesztőségnek.

ISSN 2060-4874

2013. május